

VISOKA TEHNIČKA ŠKOLA
STRUKOVNIH STUDIJA ZVEČAN

FINANSIJSKI MENADŽMENT I

Zvečan, 2020.

10. HOLDING KOMPANIJA I PRIPAJANJE PREDUZEĆA

10.1. Holding

U savremenim tržišnim privredama često dolazi do različitih oblika kombinovanja preduzeća.

Najčešći oblici kombinovanja preduzeća koji se javljaju u tržišnom ambijentu su:

- holding kompanija,**
- konsolidacija i merger,**
- odnosno pripajanje preduzeća.**

Posebno je značajno da se objasne osnovne karakteristike holding kompanija s obzirom da je u našoj privredi učestalo formiranje ovog oblika preduzeća.

Prilikom kombinovanja preduzeća obično se kao prvi korak koristi stvaranje holding kompanija.

Radi se o kompaniji koja poseduje kontrolni interes u akcijama s pravom glasa jednog ili više preduzeća.

Obične akcije nekog preduzeća, bilo da se prodaju na primarnom ili sekundarnom tržištu kapitala, mogu se slobodno kupovati bez posebne formalne saglasnosti akcionara firme koja prodaje kao i holding kompanija koja kupuje akcije.

Postepenom kupovinom akcija, koja neće usloviti skok njihovih cena, u određenom periodu može se steći kontrolni paket akcija s pravom glasa nad nekim preduzećem.

Prednosti i nedostaci holdinga

Osnovna karakteristika ovakvog oblika kombinovanja preduzeća sastoji se u tome što se u mnogim slučajevima sa malim ulaganjima u akcije s pravom glasa može steći kontrola nad preduzećem koje raspolaže velikim iznosom sredstava.

Obično se smatra da je dovoljno posedovati 25% akcija s pravom glasa nekog preduzeća da bi se nad njim uspostavila kontrola.

U izvesnim slučajevima to je moguće postići manjim procentom posedovanja akcija (npr. 5%, 10% ili 15%), što zavisi, pre svega, od strukture kapitala preduzeća čije se akcije poseduju..

Ako je u strukturi kapitala, pored učešća dugoročnog duga, značajno učešće preferencijalnih akcija (koje ne donose pravo glasa) kao i učešće običnih akcija klase A (koje, takođe, ne donose pravo glasa), onda je sasvim moguće uspostaviti kontrolu nad tim preduzećem s malim posedovanjem akcija klase B.

Međutim, koliko će kontrola nad preduzećem biti uspostavljena, zavisi i od sposobnosti menadžerskog tima holding kompanije.

S obzirom da holding kompanija može da uspostavi kontrolu nad nekim preduzećem s malim ulaganjem kapitala, ona može diversifikovati svoja ulaganja u cilju smanjenja rizika i uspostaviti kontrolu nad više preduzeća, odnosno, može imati odlučujući uticaj na njihovo poslovanje.

Moguće je da se uspostavi sistem holding kompanija.

Naime, jedna holding kompanija može da kupi kontrolni paket akcija klase B druge holding kompanije i na taj način stekne kontrolu nad tom kompanijom kao i nad poslovnim preduzećima u sastavu te holding kompanije.

Preduzeća u sistemu jedne holding kompanije, kao i sama kompanija, su posebni entiteti.

Čak i ako holding kompanija, npr., poseduje 100% akcija klase B nekog preduzeća, to preduzeće egzistira kao poseban entitet.

Ako bi, npr, u nekom preduzeću koje je u sastavu holding kompanije nastali veliki gubici, ti gubici se ne mogu nadoknaditi na teret sredstava bilo kojeg preduzeća u okviru holding kompanije niti na teret same kompanije.

To bi se moglo desiti samo u slučaju da je neko preduzeće u okviru holding kompanije dalo garancije drugom preduzeću prilikom dugoročnog zaduženja, npr, kod poslovne banke.

Pošto se radi o posebnim entitetima, bilo koja kompanija u sistemu holding kompanija može bez posebnog odobrenja napustiti taj sistem prodajom akcija.

Ona takođe može bez posebnog odobrenja kupiti akcije drugih preduzeća ili holding kompanija da bi nad njima stekla kontrolu.

Holding kompanije se osnivaju i u međunarodnim razmerama kada se želi da se uspostavi kontrola nad preduzećima u drugoj državi, odnosno državama.